

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

НАКАЗ

від 12.01.2022

Київ

№ 7

Про затвердження Узагальнюючої податкової консультації щодо окремих питань обліку платників податків

Відповідно до пункту 52.6 статті 52 глави 3 розділу II Податкового кодексу України та Порядку надання узагальнюючих податкових консультацій, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 27 вересня 2017 року № 811, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 13 жовтня 2017 року за № 1266/31134,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Узагальнюючу податкову консультацію щодо окремих питань обліку платників податків, що додається.
2. Департаменту податкової політики в установленому порядку забезпечити оприлюднення цього наказу на офіційному вебсайті Міністерства фінансів України.
3. Податкові консультації застосовувати у частині, що не суперечить цій Узагальнюючій податковій консультації.
4. Голові Державної податкової служби України довести цей наказ до відома відповідних підрозділів Державної податкової служби України та територіальних органів Державної податкової служби України.
5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра фінансів України Воробей С. І. та Голову Державної податкової служби України.

В. о. Міністра

Денис УЛЮТІН

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства фінансів
України

12 січня 2022 року № 7

**Узагальнююча податкова консультація
щодо окремих питань обліку платників податків**

У пункті 63.3 статті 63 Податкового кодексу України (далі – Кодекс) встановлені такі вимоги щодо обліку платників податків у контролюючих органах.

Платник податків зобов'язаний стати на облік у відповідних контролюючих органах за основним та неосновним місцем обліку, повідомляти про всі об'єкти оподаткування і об'єкти, пов'язані з оподаткуванням, контролюючі органи за основним місцем обліку згідно з порядком обліку платників податків.

Об'єктами оподаткування і об'єктами, пов'язаними з оподаткуванням, є майно та дії, у зв'язку з якими у платника податків виникають обов'язки щодо сплати податків та зборів. Такі об'єкти за кожним видом податку та збору визначаються згідно з відповідним розділом цього Кодексу.

Згідно з наведеними вище нормами Кодексу, обов'язки щодо обліку у відповідних контролюючих органах та їх повідомлення про всі об'єкти оподаткування і об'єкти, пов'язані з оподаткуванням, платники виконують згідно з Порядком обліку платників податків, який затверджено наказом Міністерства фінансів України від 09 грудня 2011 року № 1588 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 22 квітня 2014 року № 462) (далі – Порядок).

Затверджуючи цей Порядок, враховували, що метою обліку платників податків є створення умов для здійснення контролюючими органами податкового контролю, у тому числі контролю за правильністю нарахування, своєчасністю і повнотою сплати податків, як це визначено в пункті 63.1 статті 63 Кодексу та в пункті 1.2 розділу I Порядку.

З урахуванням викладеного, обов'язки платників податків щодо взяття на облік у контролюючих органах за місцем розташування (реєстрації) їх підрозділів, рухомого та нерухомого майна, об'єктів оподаткування або об'єктів, які пов'язані з оподаткуванням або через які провадиться діяльність (неосновне місце обліку), деталізовані в розділі VII Порядку.

Так, згідно з пунктами 7.1 та 7.3 розділу VII Порядку передбачається таке.

Якщо відповідно до законодавства в платника податків крім обов'язків щодо подання податкових декларацій (розрахунків, звітів) та/або нарахування, утримання або сплати (перерахування) податків, зборів на території адміністративно-територіальної одиниці за основним місцезнаходженням виникають такі обов'язки на території іншої адміністративно-територіальної

одиниці, то такий платник податків зобов'язаний стати на облік за таким неосновним місцем обліку у відповідному контролюючому органі.

У контролюючому органі за неосновним місцем обліку платник податків сплачує всі податки та збори, які згідно із законодавством мають сплачуватись на території адміністративно-територіальної одиниці, що відповідає неосновному місцю обліку, щодо таких податків подає податкові декларації (розрахунки, звіти) та виконує інші обов'язки платника податків, а контролюючий орган стосовно платника податків здійснює адміністрування таких податків, зборів.

Також пункт 63.3 статті 63 Кодексу зобов'язує платників податків повідомляти про всі об'єкти оподаткування і об'єкти, пов'язані з оподаткуванням, контролюючі органи за основним місцем обліку згідно з порядком обліку платників податків.

Ці обов'язки деталізовані в розділі VIII Порядку.

Так, у пунктах 8.1, 8.2 та 8.3 розділу VII Порядку встановлено таке.

Платник податків зобов'язаний повідомляти про всі об'єкти оподаткування і об'єкти, пов'язані з оподаткуванням, контролюючий орган за основним місцем обліку у порядку, встановленому цим розділом.

Об'єктами оподаткування і об'єктами, пов'язаними з оподаткуванням або через які провадиться діяльність (далі – об'єкти оподаткування), є майно та дії, у зв'язку з якими у платника податків виникають обов'язки щодо сплати податків та зборів. Такі об'єкти за кожним видом податку та збору визначаються згідно з відповідними розділами Податкового кодексу України.

Якщо у платника податків відбувається реєстрація, створення чи відкриття об'єкта оподаткування на території адміністративно-територіальної одиниці, де він не перебуває на обліку, то такий платник податків зобов'язаний стати на облік за неосновним місцем обліку у контролюючому органі за місцезнаходженням такого об'єкта у порядку, визначеному розділом VII цього Порядку.

Питання 1

Юридична особа відкриває за межами територій, де вона перебуває на податковому обліку, у власному чи орендованому приміщенні свій відокремлений підрозділ, в якому будуть за трудовим договором працювати (мати постійне місце роботи) співробітники цієї юридичної особи. Чи повинна така юридична особа стати на податковий облік у відповідному контролюючому органі за неосновним місцем обліку, за місцем створення цього підрозділу та повідомити про відкриття цього підрозділу контролюючий орган за основним місцем обліку шляхом подачі повідомлення за формою 20-ОПІ?

Відповідь: Згідно з підпунктом 168.4.3 пункту 168.4 статті 168 розділу IV Кодексу податок на доходи, нарахований працівникам відокремленого підрозділу, перераховується до відповідного бюджету за місцезнаходженням такого відокремленого підрозділу. У разі наявності того, що вказаний відокремлений підрозділ веде бухгалтерський облік своїх операцій, має

відокремлений баланс, реєструється в ЄДР, та йому делеговано юридичною особою право сплачувати податок на доходи фізичних осіб, юридична особа не зобов'язана згідно з вимогами статті 63 Кодексу, розділів VII та VIII Порядку:

а) ставати на облік у відповідному контролюючому органі за неосновним місцем обліку за місцезнаходженням відокремленого підрозділу, в якому за трудовим договором будуть працювати (мати постійне місце роботи) співробітники цієї юридичної особи;

б) повідомляти про створення такого підрозділу контролюючий орган за основним місцем обліку шляхом подачі повідомлення за формою 20-ОПП.

Таке звільнення не застосовується, якщо юридична особа за місцезнаходженням означеного відокремленого підрозділу має інші підрозділи, майно, об'єкти оподаткування або об'єкти, які пов'язані з оподаткуванням або через які провадиться діяльність, що не перебувають на балансі або у складі означеного відокремленого підрозділу, а перебувають на балансі юридичної особи, а також якщо відокремлений підрозділ не уповноважений нараховувати, утримувати і сплачувати (перераховувати) до бюджету податок на доходи фізичних осіб – працівників такого відокремленого підрозділу.

Питання 2

Банківська установа для ведення власної господарської діяльності використовує банкомати, банківські автомати самообслуговування (банківські автомати), платіжні термінали. Водночас таке обладнання може бути встановлене поза відділеннями, приміщеннями установи банку, наприклад в орендованому приміщенні. Чи повинна така банківська установа повідомити про купівлю, продаж, взяття чи надання в оренду (лізинг) та повернення таких активів, та зміну місць їх розміщення контролюючий орган за основним місцем обліку шляхом подачі повідомлення за формою 20-ОПП?

Відповідь:

Згідно з вимогами статті 63 Кодексу, розділів VII та VIII Порядку у такого платника не виникає обов'язку повідомляти контролюючий орган про такі активи чи зміну місць їх розміщення, чи оренду частини приміщення виключно для розміщення таких активів, шляхом подачі повідомлення за формою 20-ОПП.

Питання 3

Юридична особа використовує у своїй господарській діяльності побутовий газовий котел для обігріву приміщення в зимовий час, та паливний генератор, для відновлення електропостачання у приміщенні у нештатних ситуаціях.

Юридична особа перебуває на обліку у контролюючому органі за неосновним місцем обліку за місцезнаходженням приміщення (власного або орендованого), обладнаного котлом та генератором.

Чи повинна така юридична особа подавати повідомлення за формою 20-ОПП до контролюючого органу за основним місцем обліку про зазначене обладнання, яке знаходиться у приміщеннях (власних або орендованих), про які вже подавалося повідомлення за формою 20-ОПП?

Відповідь:

Оскільки юридична особа перебуває на обліку у контролюючому органі за неосновним місцем обліку за місцезнаходженням приміщення (власного або орендованого), про яке вже подавалося повідомлення за формою 20-ОПІ, застосовується принцип укрупнення інформації відповідно до норм розділу VIII Порядку.

Окремо повідомляти контролюючий орган за основним місцем обліку шляхом подачі повідомлення за формою 20-ОПІ про котел та генератор, які експлуатуються за адресами розташування власних або орендованих приміщень юридичної особи, стосовно яких подавалося повідомлення за формою 20-ОПІ, не потрібно.

Питання 4

У додатку 10 до Порядку затверджено зразок Повідомлення за формою №20-ОПІ, в пункті 3 Пам'ятки для заповнення розділу 3 Повідомлення за формою №20-ОПІ зазначено таке.

Графа 3 «Тип об'єкта оподаткування» заповнюється відповідно до рекомендованого довідника типів об'єктів оподаткування, що оприлюднений на офіційному вебсайті ДПС та розміщений на інформаційних стендах у контролюючих органах. Також у пункті 8.7 розділу VII Порядку передбачено, що рекомендований довідник типів об'єктів оподаткування оприлюднюється на офіційному вебсайті ДПС та розміщується на інформаційних стендах у контролюючих органах.

Чи є Рекомендований довідник типів об'єктів оподаткування, що оприлюднений на офіційному вебсайті ДПС, нормативно-правовим актом, обов'язковим для всіх платників податків?

У разі заповнення платником податків графи 3 «Тип об'єкта оподаткування» з інформацією іншою, ніж в Рекомендованому довіднику, чи виникають правові підстави для застосування до цього платника податків штрафу згідно з пунктом 117.1 статті 117 Кодексу?

Відповідь:

Рекомендований довідник типів об'єктів оподаткування не є нормативно-правовим актом, має рекомендований характер та у разі зазначення іншої інформації, ніж в Рекомендованому довідку, під час подання повідомлення за формою 20-ОПІ до платників податків не можуть застосовуватись штрафи згідно з Кодексом. Водночас заповнення платником податків графи 3 «Тип об'єкта оподаткування» є обов'язковим.

Питання 5

Хто подає повідомлення за ф. № 20-ОПІ з інформацією про об'єкти оподаткування відокремлених підрозділів юридичної особи (філій, представництв)?

Відповідь: Відповідно до пункту 15.1 статті 15 Кодексу платниками податків визнаються фізичні особи (резиденти і нерезиденти України), юридичні

особи (резиденти і нерезиденти України) та їх відокремлені підрозділи, які мають, одержують (передають) об'єкти оподаткування або провадять діяльність (операції), що є об'єктом оподаткування згідно з Кодексом або податковими законами, і на яких покладено обов'язок із сплати податків та зборів згідно з Кодексом.

Відповідно до підпункту 14.1.30 пункту 14.1 статті 14 термін «відокремлені підрозділи» використовується у значенні, визначеному Цивільним кодексом України. Для розділу IV цього Кодексу (податок на доходи фізичних осіб) – у визначенні Господарського кодексу України.

Відповідно до статті 95 Цивільного кодексу України філією є відокремлений підрозділ юридичної особи, що розташований поза її місцезнаходженням та здійснює всі або частину її функцій. Представництвом є відокремлений підрозділ юридичної особи, що розташований поза її місцезнаходженням та здійснює представництво і захист інтересів юридичної особи. Філії та представництва не є юридичними особами. Вони наділяються майном юридичної особи, що їх створила, і діють на підставі затвердженого нею положення.

Пунктом 63.3 статті 63 Кодексу встановлено, що з метою проведення податкового контролю платники податків підлягають реєстрації або взяттю на облік у контролюючих органах за місцезнаходженням юридичних осіб, відокремлених підрозділів юридичних осіб, місцем проживання особи (основне місце обліку), а також за місцем розташування (реєстрації) їх підрозділів, рухомого та нерухомого майна, об'єктів оподаткування або об'єктів, які пов'язані з оподаткуванням або через які провадиться діяльність (неосновне місце обліку).

Платник податків зобов'язаний стати на облік у відповідних контролюючих органах за основним та неосновним місцем обліку, повідомляти про всі об'єкти оподаткування і об'єкти, пов'язані з оподаткуванням, контролюючі органи за основним місцем обліку згідно з порядком обліку платників податків.

Оскільки платником податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, транспортного податку, плати за землю, орендної плати за земельну ділянку є суб'єкт господарювання (фізична та юридична особа), повідомлення про об'єкти оподаткування або об'єкти, пов'язані з оподаткуванням, або через які провадиться діяльність, щодо рухомого, нерухомого майна та земельних ділянок подається за формою № 20-ОПП таким платником податків – суб'єктом господарювання.

Згідно з пунктом 8.2 розділу VIII Порядку відокремлений підрозділ юридичної особи (філія, представництво) зобов'язаний стати на облік у контролюючих органах, повідомляти про всі об'єкти оподаткування, що знаходяться на його балансі, шляхом подання до контролюючого органу повідомлення за формою № 20-ОПП, крім об'єктів оподаткування або об'єктів,

які пов'язані з оподаткуванням або через які провадиться діяльність, де платником податку відповідно до Кодексу визначений суб'єкт господарювання (юридична особа, якою створені такі відокремлені підрозділи, філії, представництва), інформація про які подана таким суб'єктом господарювання.

**Директор Департаменту
податкової політики**

Лариса МАКСИМЕНКО